

Firmy planują dalsze podwyżki cen

Wyniki 13. edycji badania wśród średnich i dużych firm prowadzonego przez Grant Thornton

Kwiecień 2024

Wprowadzenie

Co dalej z inflacją?

Inflacja to słowo, o którym w polskiej gospodarce przez długi czas mogliśmy zapomnieć. Niestety, ostatnie lata boleśnie nam o nim przypominają. Trudno dziś mówić o czymkolwiek, co dotyczy biznesu – planach finansowych, sprzedaży, kosztach pracy, logistyce czy zadłużeniu – pomijając kwestię pędzących w wysokim tempie cen.

Choć ekonomiści uspokajają, że szczyt inflacji jest już za nami, to obawy przed jej ponownym gwałtownym wzrostem nadal są obecne w polskiej gospodarce. W 2023 roku koszty utrzymania przedsiębiorstw były wysokie, a co za tym idzie, dynamika cen produktów i usług wyraźnie przyspieszała. Jednak średnioroczna inflacja za ubiegły rok okazała się niższa, niż jej prognoza zapowiadana przed rokiem.

Jak zatem może wyglądać przyszłość w najbliższym roku? W Grant Thornton od 13 lat pytamy średnie i duże firmy, jak planują zmieniać ceny w kolejnych 12 miesiącach. To przedsiębiorcy zwykle najlepiej czują, po jakich cenach będą sprzedawane towary i usługi w ich branżach.

Zapraszamy do zapoznania się z naszym raportem.

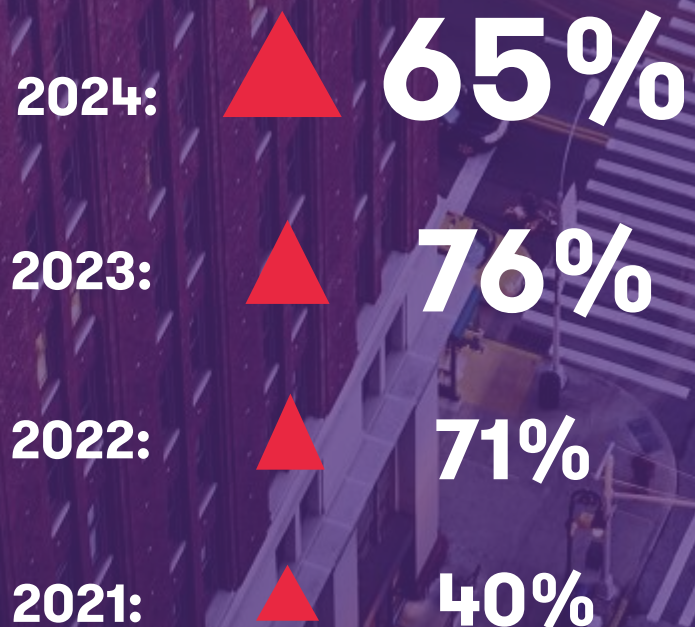
Życzymy przyjemnej lektury.

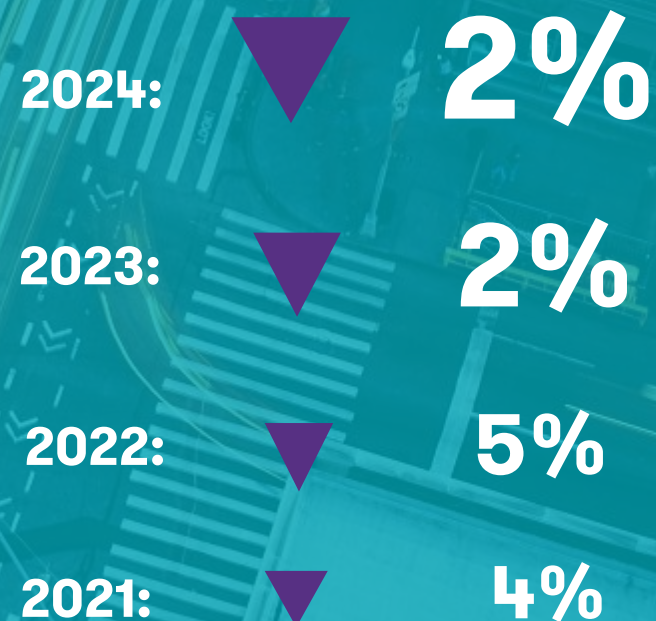
Jak zmienią się w najbliższych 12 miesiącach **ceny** Twoich produktów?

Odpowiedzi liderów średnich i dużych firm w Polsce

Wzrosną

Spadną

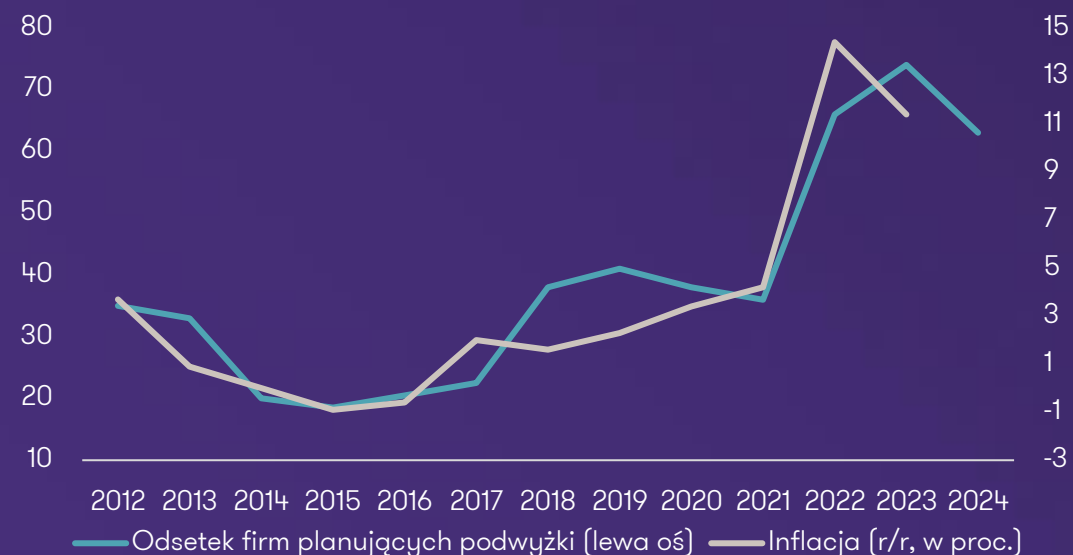
Spada odsetek firm planujących wzrost cen

65% średnich i dużych firm w Polsce zapowiada podwyżki cen w 2024 roku. To spadek o 11 pkt. proc. względem prognoz na 2023 rok prezentowanych w zeszłorocznej edycji tego badania.

W 2023 roku inflacja średnioroczna wyniosła 11,4% r/r. Był to wyjątkowo wysoki wynik na tle ostatnich dwóch dekad, ale nieco niższy niż odczyt za 2022 rok (14,4% r/r). Jak będzie wyglądał rok 2024? Według badania Grant Thornton, obecnie 65% średnich i dużych firm w Polsce zamierza w najbliższych 12 miesiącach podnosić ceny swoich produktów i usług, a tylko 2% chce je obniżyć. Wskaźnik netto (odsetek firm planujących podwyżki cen minus odsetek firm planujących obniżki) wynosi więc 63 pkt proc. To jeden z najwyższych wyników badania, sugerujący, że presja inflacyjna nadal jest silna, ale znacznie niższy niż przed rokiem, kiedy wskaźnik netto wynosił rekordowe 74 pkt. proc.

Co ciekawe, do 2023 roku nasz wskaźnik skłonności firm do podnoszenia cen skutecznie prognozował inflację, tzn. był silnie skorelowany z późniejszymi faktycznymi odczytami dynamiki cen (patrz wykres obok). W ubiegłym roku ta korelacja nieco się zmniejszyła – firmy prognozowały dalszy wzrost inflacji, a ta w rzeczywistości spadła. Jest to zbliżone do oficjalnej prognozy Grant Thornton, zgodnie z którą inflacja w 2024 roku spadnie wyraźnie – aż do 5,4%.

Wykres 1. Odsetek średnich i dużych firm w Polsce, które planują podwyżki cen w 12 miesiącach pomniejszony o odsetek tych, które planują obniżki (niebieska linia, lewa oś, w pkt proc., wykres przesunięty o jeden rok w prawo) oraz inflacja (szara linia, prawa oś)

Poznaj pełen zestaw naszych **prognoz makroekonomicznych**

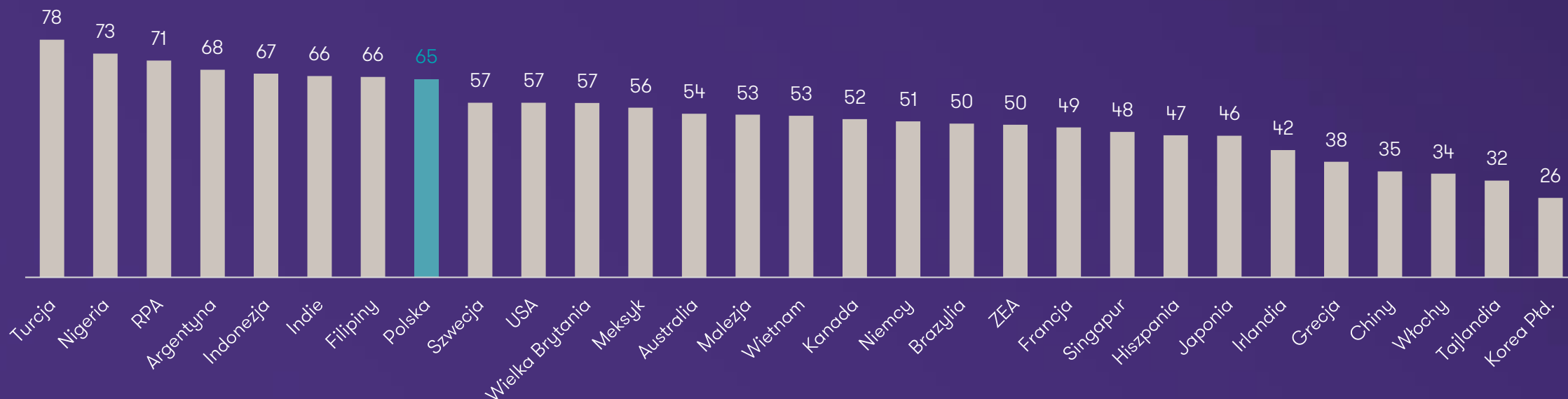
>>KLIKNIJ TUTAJ<<

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

Polscy przedsiębiorcy w pierwszej dziesiątce krajów zdeteminowanych do podnoszenia cen

Na 29 krajów objętych badaniem International Business Report prowadzonym przez Grant Thornton International, w siedmiu odnotowano wyższy niż w Polsce odsetek średnich i dużych firm planujących podwyżki cen. Są to Turcja (78%), Nigeria (73%), RPA (71%), Argentyna (68%), Indonezja (67%), Indie i Filipiny (po 66%). Najniższe wyniki odnotowano zarówno w gospodarkach azjatyckich – Korei Południowej (26%), Tajlandii (32%) i Chinach (35%) – oraz w niektórych europejskich, jak Włochy (34%) czy Grecja (38%). Z badania wynika, że skłonność do podwyżek jest wysoka na całym świecie, jednakże prognozy podnoszenia cen w 2024 roku są w większości krajów niższe niż przed rokiem. Średni odsetek firm ze wszystkich badanych krajów, które planują podnosić ceny w najbliższych 12 miesiącach, zmalał od ostatniego roku z 56% do 53%. Największy spadek rok do roku odnotowano w Irlandii (z 68% na 42%), Szwecji (z 74% na 38%) i we Włoszech (z 49% na 34%). Z kolei największy wzrost odsetka zanotowaliśmy w Wietnamie (z 38% do 53%), Malezji (z 41% do 53%) i Kanadzie (z 44% do 52%).

Wykres 2. Odsetek średnich i dużych firm, które w najbliższych 12 miesiącach planują podwyżki cen (w %)

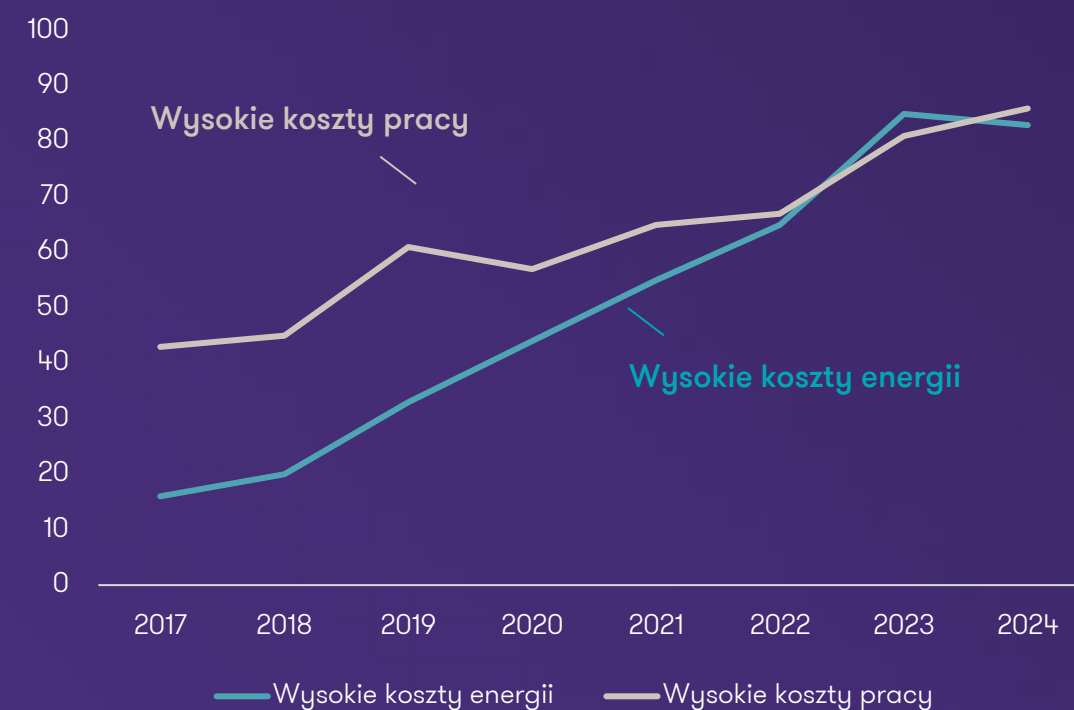
Co skłania przedsiębiorców do podnoszenia cen? Przede wszystkim rosnące koszty energii i pracy, a także ich pochodne.

Stała skłonność przedsiębiorców do podnoszenia cen to skutek kilku nakładających się na siebie procesów. Przede wszystkim, trwająca od ponad dwóch lat wojna w Ukrainie i kryzys energetyczny podnoszą ceny energii oraz transportu, a to oznacza, że koszty produkcji dóbr oraz realizacji usług znacząco rosną. Według naszego badania, aż 83% średnich i dużych firm twierdzi, że wysokie koszty energii są „silną” bądź „bardzo silną” barierą w rozwoju. Przed rokiem było to 85%, a w 2017 roku – tylko 16%.

Po drugie, w warunkach wysokiej inflacji i niskiego bezrobocia rośnie presja ze strony pracowników na podwyżki płac. Według naszego badania, koszty pracy są istotną barierą już dla 86% ankietowanych firm, co stanowi rekordowy poziom w historii badania. Po trzecie, dzięki wysokiej dynamice płac oraz transferom socjalnym, popyt konsumpcyjny na rynku utrzymuje się na wysokim poziomie. Mimo że ceny dóbr i usług konsumpcyjnych w ostatnich miesiącach stale rosną, to konsumenci nie ograniczają znacząco swoich zakupów, co potwierdza, że popyt pozostaje silny.

Wszystko to sprawia, że przedsiębiorcy są pod silną presją kosztową i dla utrzymania rentowności chcą te wysokie koszty działalności przerzucać na klientów. Klienci tymczasem, mając do dyspozycji nadal relatywnie wysokie dochody i przyzwyczajając się stopniowo do wysokiej inflacji, ostatecznie akceptują podwyżki cen.

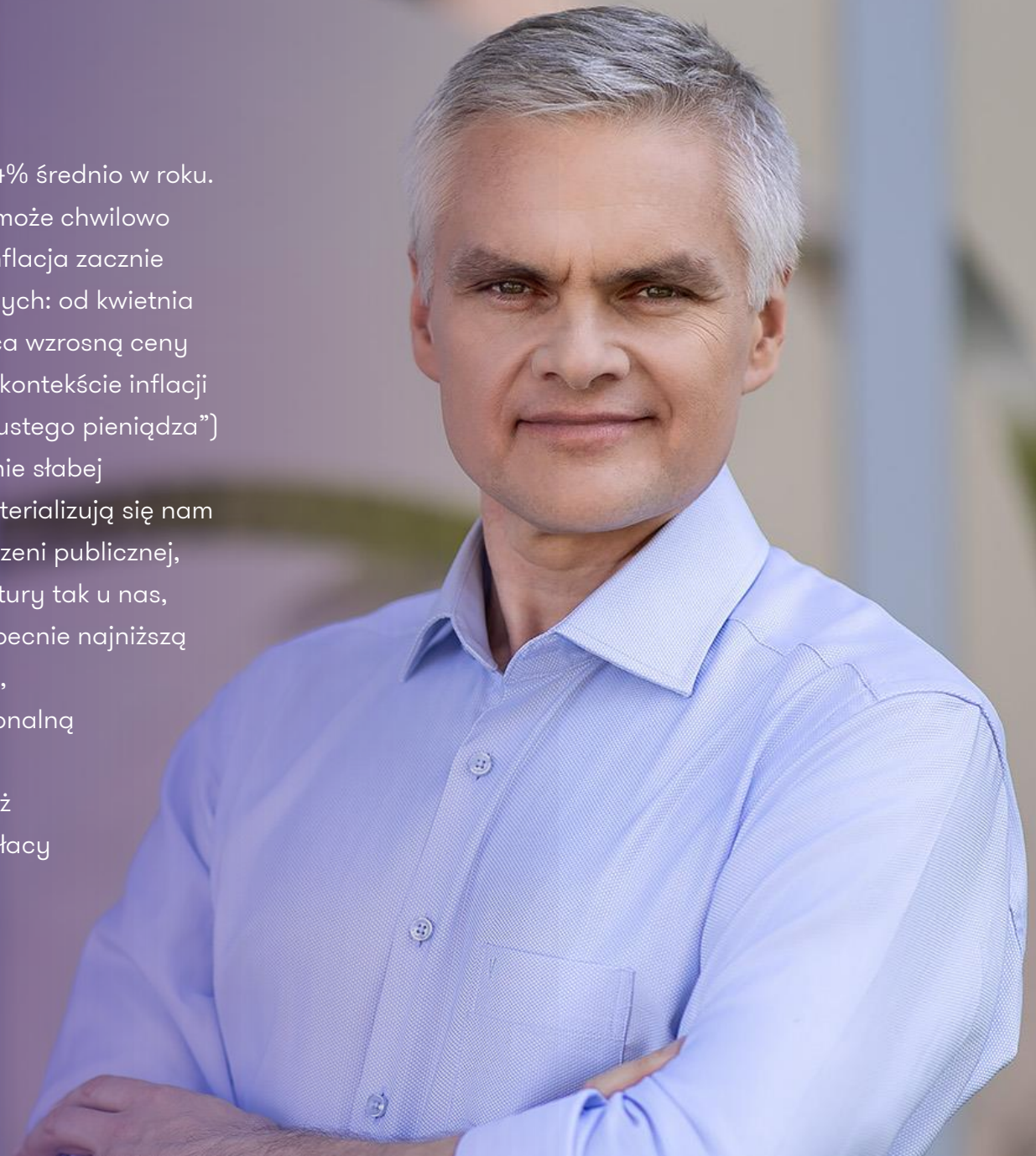
Wykres 3. Odsetek średnich i dużych firm w Polsce, dla których wysokie koszty energii i pracy są „silną” bądź „bardzo silną” barierą w rozwoju (w %)

Inflacja nie da o sobie zapomnieć

W 2024 spodziewamy się spadku rocznego wskaźnika cen, do około 5,4% średnio w roku. Co jednak istotne, po silnym spadku w pierwszym kwartale, kiedy CPI może chwilowo sięgnąć poziomów poniżej celu inflacyjnego (2,5%), niedługo później inflacja zacznie wyraźnie odbijać. Początkowo głównie na skutek czynników regulacyjnych: od kwietnia wraca 5% stawka VAT na podstawowe artykuły żywnościowe, a od lipca wzrosną ceny energii dla gospodarstw domowych. Fundamentalnymi problemami w kontekście inflacji są jednak inne czynniki: wysoki poziom deficytu budżetowego („druk pustego pieniądza”) oraz brak rąk do pracy. Już na początku roku – pomimo wciąż relatywnie słabej koniunktury – płace rosną bardzo dynamicznie. Zakładając, że nie zmaterializują się nam różne scenariusze katastroficzne, które ostatnio pojawiają się w przestrzeni publicznej, dalsza część roku powinna przynieść systematyczną poprawę koniunktury tak u nas, jak i w Europie Zachodniej. Jeśli wziąć pod uwagę fakt, że Polska ma obecnie najniższą stopę bezrobocia w EU oraz jedno z najniższych stawek płac w regionie, to przyspieszenie wzrostu gospodarki będzie oznaczać ponadproporcjonalną presję płacową, początkowo w sektorach eksportujących, ale z czasem rozlewającą się na resztę gospodarki. Pamiętajmy też o dokonanych już znacznych podwyżkach płac w budżetówce oraz znacznej podwyżce płacy minimalnej. Inflacja „ma się czym żywić” i obawiam się, że nasze jej prognozy za pół roku będą znacznie wyższe niż obecnie.

Dr Marcin Mrowiec
Główny ekonomista
Grant Thornton

Zapraszamy do kontaktu

dr Marcin Mrowiec

Główny ekonomista
Grant Thornton
T +48 609 236 208
E Marcin.Mrowiec@pl.gt.com

Kontakt dla mediów:

Jacek Kowalczyk
Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton
T +48 505 024 168
E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 147 krajach i zatrudniająca ponad 68 tys. pracowników. W Polsce działamy od 1993 roku. Zespół 1000 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.

O badaniu

Badanie opisane w niniejszym raporcie prowadzone na zlecenie Grant Thornton International w ramach cyklu International Business Report. Co roku realizowane jest wśród 10 tys. właścicieli lub członków zarządu średnich i dużych przedsiębiorstw na świecie. W Polsce od 2020 roku badanie prowadzone jest metodą CATI (wywiady telefoniczne) przez firmę Biostat, co roku wśród właścicieli i członków zarządu 100 średnich i dużych przedsiębiorstw. Ostatnia edycja badania prowadzona była w styczniu 2024 roku.